

S.C. TURBOMECHANICA S.A.

Bd. Iuliu Maniu Nr. 244 Sector 6 Cod Poștal 061126 București - România

Tel.: (+4) 021 434 07 41 Fax: (+4) 021 434 09 21; (+4) 021 434 31 65

Cod Registrul Comerțului J40/533/1991

Cod Fiscal RO3156315 Cod Unic de Înregistrare 3156315

Capital Social subscris integral vărsat 36.944.247,50 RON

www.turbomecanica.ro; e-mail: office@turbomecanica.ro

RAPORT ANUAL AL CONSILIULUI DE ADMINISTRATIE

AL S.C. TURBOMECHANICA S.A. PE ANUL 2013

CONFORM REGULAMENTULUI CNVM NR.1/2006

DATA RAPORTULUI :30.04.2014

S.C. Turbomecanica S.A., cu sediul în București, B-dul Iuliu Maniu nr. 244, sector 6, este o societate pe acțiuni cu capital privat specializată în fabricația motoarelor și ansamblurilor mecanice pentru avioane și elicoptere, înregistrată la Oficiul Registrului de Comerț al Municipiului București sub numărul J40/533/1991, cod unic de înregistrare 3156315.

S.C. TURBOMECHANICA S.A. este o companie a cărei activitate productivă este focalizată pe executia, de componente aeronautice și turbine cu aplicații energetice, pe reparatia de produse din gama de fabricație, fabricarea unor produse cu aplicații civile și militare, livrarea de piese de schimb, acordarea de asistență tehnică etc, fenomenele de natură economică și financiară de pe piețele globale având un impact major asupra sa.

Societatea își desfășoară activitatea într-un mediu puternic concurențial după principiile larg recunoscute ale guvernantei corporative, în conformitate cu legislația română, legislația Uniunii Europene și cu practicile internaționale furnizând pe piețele interne și externe produse și servicii atât în domeniul apărării cât și în domeniul aviației civile.

Aceste piețe sunt recunoscute tradițional ca având o evoluție ciclică, la nivel global având loc fenomene specifice care favorizează fie dezvoltări și creșteri în domeniul industriei civile, fie în domeniul industriei de apărare, și de aceea, pentru contracararea riscurilor și diminuarea impactului acestor evoluții ciclice este necesar a se acționa concomitent în ambele sectoare.

Evoluția acestor afaceri este determinată de o serie de factori previzibili pe de-o parte dar și de elemente majore de incertitudine, criza financiară mondială precum și cea internă inducând astfel de elemente de risc și de incertitudine în ambele piețe, multiplicând în același timp necunoașterile și riscurile pe care societatea a trebuit și trebuie să le rezolve în continuare.

Industria aeronautică funcționează prin natură sa prin cicluri lungi de fabricație și volume mari pe baza unor proiecții economice viitoare prognozate pe etape mari de timp.

Criza financiară a determinat și menținut și în anul 2013 trendul descendent al cererii în industria aeronautică cu influențe directe asupra fabricației, în special în domeniul industriei de apărare, unde lipsa alocățiilor bugetare sau a finanțarilor

necesare a determinat efecte precum reanalizarea priorităților cu consecința reducerii sau anularii comenzilor și achizițiilor.

Contextul macroeconomic în care s-a desfășurat activitatea societății, este caracterizat conform Institutului Național de Statistică de:

	2013	2012
- inflație	3,98%	4,95%
- rata medie de schimb leu / euro	4,4190	4,4560
- rata medie de schimb leu / dolar USD	3,3279	3,4682

În aceste condiții cifra de afaceri realizată de societate a fost de 34.568.549 lei din care 98 % reprezintă produse și servicii destinate exclusiv sectorului de aviație. Ponderea producției destinate exportului în totalul cifrei de afaceri realizate este de 60 % diferența de 40 % fiind destinată pieței interne și exportului indirect.

A. SITUAȚIA REZULTATULUI FINANCIAR

Complexitatea operațiunilor economice și financiare, specifică societății, este reflectată în documente contabile de sinteză sub forma fluxurilor și a stocurilor, fluxurile având un impact imediat asupra rezultatului exercitiului, în timp ce stocurile determină asupra echilibrului financiar, a nevoii de finanțare a operațiunilor de gestiune și în final asupra solvabilității societății, un impact temporar sau de durată.

De aceea activitatea unei societăți se apreciază pe baza Situației Rezultatului Financiar care grupează, pe o perioadă de gestiune dată, ansamblul fluxurilor economice generatoare de venituri și cheltuieli.

În acest sens Situației Rezultatului Financiar a S.C. Turbomecanica S.A., reflectă fidel veniturile, cheltuielile și rezultatele financiare, după cum urmează:

DENUMIRE INDICATORI	31 DECEMBRIE 2013	31 DECEMBRIE 2012
Venituri	34.568.549	48.242.654
Alte castiguri si pierderi	1.218.181	14.925
Variatia stocurilor	(353.357)	335.373
Materii prime si materiale	(9.820.189)	(21.240.537)
Cheltuieli cu beneficiile angajatilor	(19.124.743)	(22.173.237)
Cheltuieli cu deprecierea activelor	(5.356.276)	(6.432.951)
Costuri financiare, net	(5.693.363)	(6.503.611)
Alte cheltuieli operationale	(4.297.654)	(6.154.668)
Profit/(pierdere) inainte de impozitare	(8.858.853)	(13.912.052)
Impozitul pe profit	266.625	205.052
Profit/(pierdere) perioadei	(8.592.228)	(13.707.000)

Deși în anul 2013 societatea a realizat venituri din Cifra de afaceri de 34,6 mil lei, cu 13,7 mil lei mai puțin decât în anul 2012, prin urmărirea atentă a costurilor și realizarea măsurilor înscrise în programul de măsuri necesare echilibrării financiare, societatea a reușit să diminueze pierderea totală de la – 13,7 mil. lei la – 8,6 mil. lei.

Activitatea financiară a înregistrat costuri financiare nete în valoare de 5.693.363 lei și a fost determinată de cheltuiala cu dobanzile plătite de 5.486.313 lei

Pierderea fiscală este redată mai jos:

Profit înainte de impozitare 2013	- 8.858.853 lei
• Veniturile netabile	2.505.387 lei
• Cheltuieli nedeductibile (ajustări stocuri – 612.257 lei și amortizarea mijloacelor fixe 5.356.276 lei)	9.294.180 lei
• Deduceri fiscale (amortizare fiscală)	3.371.167 lei
• Rezultat impozabil	-5.441.227 lei
• Pierdere fiscală ani 2009-2012	39.593.243 lei

Pierderea fiscală de recuperat este de **45.034.470 lei** și este cumulată pentru perioada 2009 - 2013.

B. SITUAȚIA POZITIEI FINANCIARE

- Situația Pozitiei Financiare a S.C. TURBOMECANICA S.A. a fost întocmită în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS") așa cum au fost adoptate de Uniunea Europeană și pe baza documentelor contabile certificate și verificate în acord cu principiile generale de contabilitate.

SITUAȚIA POZITIEI FINANCIARE la 31.12.2013 este următoarea:

RON

DENUMIRE	31 DECEMBRIE 2013	31 DECEMBRIE 2012
ACTIVE		
Active pe termen lung		
Imobilizări corporale	52.994.111	56.715.728
Imobilizări necorporale	12.081.387	13.638.430
Alte active	0	-
Total active pe termen lung	65.075.498	70.354.158
Active circulante		
Stocuri	24.937.055	23.926.629
Creanțe comerciale	1.962.183	4.201.150
Alte creanțe	818.272	905.468
Numerar și echivalente de numerar	303.142	3.038.256
Active destinate vânzării	46.954.594	46.582.813
Total active circulante	74.975.245	78.654.316

Total active	140.050.753	149.008.474
Capitaluri proprii si datorii		
Capital si rezerve		
Capital emis	1.024.571.055	1.024.571.055
Rezerve	101.379.301	101.785.812
Rezultat reportat	(1.093.165.028)	(1.084.979.311)
Total capitaluri proprii	32.785.328	41.377.556
Datorii pe termen lung		
Imprumuturi	16.716.713	22.758.769
Datorii cu impozitul amanat	7.945.637	8.212.262
Provizioane	1.494.810	1.494.810
Alte datorii pe termen lung	9.554.982	
Total datorii pe termen lung	35.712.142	32.465.841
Datorii curente		
Datorii comerciale si alte datorii	7.427.064	8.983.385
Imprumuturi	53.112.441	49.145.049
Provizioane	1.902.261	1.460.806
Venituri inregistrate in avans	2.441.438	1.672.561
Alte datorii curente	6.670.069	13.903.276
Total datorii curente	71.553.273	75.165.077
Total datorii	107.265.415	107.630.918
Total capitaluri proprii si datorii	140.050.743	149.008.474

Capitalul propriu al societatii la 31.12.2013 este de 32.785.328 RON si prezinta o scadere fata de anul 2012.

Rezultatul net al exercitiului financiar a fost determinat pe baza rezultatului contabil inclus in situatiile financiare ale societatii intocmite in conformitate cu reglementarile fiscale si contabile romanesti aplicabile.

Creantele societatii la 31.12.2013 insumeaza 2.780.455 lei, din care creante comerciale in valoare de 1.962.183 lei si alte creante in valoare de 818.272 lei. Semnificativ este insa faptul ca, perioada de recuperare a creantelor este in conformitate cu prevederile contractuale, neexistand clienti incerti.

In structura creantelor societatii ponderea cea mai mare este detinuta de creantele comerciale, respectiv 70,6 %.

Din totalul datoriilor curente ale societatii, ponderea cea mai mare este detinuta de imprumuturile contractate de societate 74,2 %, in timp ce datoriile catre furnizori reprezinta 10,4 %.

C.PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICO – FINANCIARI

Lichiditatea curenta, ce reprezinta capacitatea societatii pe termen scurt de a converti in lichiditati creantele imobilizate este de 1,04.

Viteza de rotatie a activelor imobilizate (totale) care evalueaza eficacitatea managementului activelor imobilizate (totale) prin examinarea valorii cifrei de afaceri generate de o anumita cantitate de active imobilizate (totale) este 0,53 % respectiv mica, nesatisfacatoare.

Rentabilitatea capitalului angajat reprezinta profitul pe care il detine societatea din banii investiti in afacere. Capitalul angajat se refera la banii investiti in societate de actionari si creditorii pe termen lung (capitalul propriu + datorii pe termen lung) si este de -4,9 %.

D. INVENTARIEREA PATRIMONIULUI

Tinand cont de prevederile art. 7 si art. 8 din Legea Contabilitatii nr. 82/1991, republicata, ale O.M.F.P. nr. 1286/2012 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, ale Normelor privind organizarea si efectuarea inventarierii de natura activelor, datoriilor si capitalurilor proprii aprobate prin O.M.F.P. nr. 2861/09.10.2009.

Inventarierea s-a desfasurat in anul 2013 in baza deciziilor nr. 369/09.10.2013 pentru inventarierea anuala a patrimoniului; 370/09.10.2013 pentru inventarierea anuala a mijloacelor fixe si a obiectelor de inventar; 371/09.10.2013 pentru inventarierea anuala a materiilor prime, materialelor, productiei neterminate si a produselor finite, deciziei nr. 371/09.10.2013 pentru inventarierea anuala a activelor, furnizorilor si creditorilor.

Rezultatele inventarierii anuale au fost consemnate in Procesul – Verbal de inventariere anuala a SC Turbomecanica SA inregistrat sub numarul 517/19.02.2014.

Disponibilitatile aflate in conturi la banci la 31.12.2013 au fost reconciliate cu documentele de evidenta contabila, iar disponibilitatile in valuta detinute de societate la 31.12.2013 au fost evaluate la cursul BNR la acea data.

E. ORGANIZAREA GESTIUNILOR DE VALORI, A EVIDENTEI CONTABILE ANALITICE SI SINTETICE A ACESTORA

Gestiunile de valori materiale sunt organizate functie de natura acestora pe categorii si locuri de depozitare sau folosinta astfel:

- mijloacele fixe sunt organizate cantitativ valoric;
- materiile prime, obiectele de inventar, materialele consumabile sunt organizate in gestiuni pe magazine la nivelul unitatii prin metoda cantitativ valorica.

Contabilitatea valorilor materiale se tine prin folosirea inventarului permanent iar controlul financiar preventiv a fost exercitat conform deciziei nr. 406/14.11.1994.

F. CALITATE

Pe parcursul anului 2013 in domeniul **asigurarii calitatii** s-au intreprins urmatoarele actiuni:

1. Pentru a se alinia cerintelor standardelor de referinta, autoritatilor de reglementare si ale clientilor sai si pentru a implementa modificarile organizatorice aplicate in acest an in S.C. Turbomecanica S.A, Serviciul Organizare si Audit a intervenit asupra urmatoarelor documente ale Sistemului de management al calitatii :

- ◆ A revizuit **Manualul Calitatii S.C. Turbomecanica S.A. ;**
- ◆ A elaborat si revizuit **15 Proceduri Generale si 19 Standarde Generale ;**
- ◆ A elaborat si revizuit **9 Standarde de Firma si 11 Instructiuni de Lucru ;**
- ◆ A elaborat si revizuit **8 Regulamente ;**
- ◆ A revizuit **Planul Calitatii cod PQ S-0002** aferent relatiei contractuale cu clientul **AgustaWestland**
- ◆ A elaborat **Memoriul de Presentare al Organizatiei de Productie Turbomecanica S.A.** necesar autorizarii civile a **S.C. Turbomecanica S.A.**, de catre **Autoritatea Aeronautia Civila din Romania**, pentru fabricatia produselor destinate programului **AgustaWestland**, in contextul dezvoltarii relatiei contractuale acest client
- ◆ A elaborat **Planul Calitatii cod PQ S-0006** incluzand **Planurile de Calitate Produs cod PD-10 și PD-11, Planul Calitatii cod PQ S-0007** incluzand **Planul de Calitate Produs cod PD-12 și Planul Calitatii cod PQ S-0011** incluzand **Planurile de Calitate Produs cod PD-14 și PD-15** pentru a raspunde prevederilor contractuale ale clientului **M.Ap.N.**, cu privire la fabricatia/reparatiei produselor realizate de TMB si in conformitate cu prevederile specifice standardelor **NATO, AQAP 2120 si AQAP 2105.**

Serviciul Organizare si Audit a actionat in 2013 in sensul aplicarii unei imbunatatirii continue a modului de organizare si proiectare a Sistemului de Management al Calitatii

2. Pentru dovedi conformarea cu cerintele clientilor sai TMB s-a supus si s-a calificat in urma auditurilor de sistem de secunda parte efectuate de catre acestia, asa cum este prezentat in continuare :

În august 2013, **General Electric - Aviation (Cehia)** a efectuat în **Turbomecanica** un audit de evaluare a sistemului de management calitate în vederea acceptării **Turbomecanica** ca furnizor, având ca referențial cerințele pentru calitate specifice furnizorilor **General Electric - Aviation**. În urma auditului, **General Electric - Aviation** a completat Chestionarul de Audit (QEAC Process Audit Questionary) din 13.08.2013 care stabilește nivelul de performanță AB și scorul de conformitate de 84%. Pe baza constatărilor acestui audit, **Turbomecanica** a identificat cauzele generatoare și a stabilit un **Plan de Acțiuni** pentru conformare, urmând ca acceptarea ca furnizor să se facă ulterior.

În septembrie 2013, **AgustaWestland (Italia)** a efectuat în **Turbomecanica** un audit de supraveghere a sistemului de management calitate având ca referențial

standardul **EN/AS 9100**, specificația **AgustaWestland, QRS-01**, care precizează cerințele pentru calitate specifice furnizorilor **AgustaWestland** și **Planul Calității PQ S-0002**, stabilit între **AgustaWestland** și **Turbomecanica**. Simultan cu acest audit, a fost efectuat și un audit pentru produsul Tail Gear Box 109-0440-01-123, având ca referențial documentația tehnică de execuție produs. În urma auditului, **AgustaWestland** a întocmit Raportul de Audit (Activity Report) nr. QA-5721 din 19.09.2013, prin care au fost prezentate concluziile auditului și au fost indicate **2 oportunități de îmbunătățire**. Rezultatele auditului au condus la menținerea certificării **Sistemului de Management Calitate Turbomecanica** de către **AgustaWestland**, în conformitate cu cerințele standardului **EN 9100:2009** și a **Planului Calității PQ S-0002** și menținerea **Turbomecanica** în lista de furnizori aprobați **AgustaWestland**, prin **Declarația de Aprobare (Certificatul de Furnizor) nr. A/1206/20.05.2010**.

În noiembrie 2013, **Veplas (Slovenia)** a efectuat în **Turbomecanica** un audit de evaluare a sistemului de management calitate, în vederea acceptării **Turbomecanica** ca furnizor având ca referențial standardul **EN/AS 9100** și cerințele pentru calitate specifice furnizorilor **Veplas**. În urma auditului, **Veplas** a întocmit Raportul de Audit (Final Audit Report) nr. OB_OP24_05 din 10.12.2013. **Veplas** a stabilit **3 neconformități** prin Rapoartele de Neconformitate (Supplier Corrective Action Request) SCAR_QA0001, SCAR_QA0002 și SCAR_QA0003 anexate la Raportul de Audit mai-sus menționat. De asemenea, **Veplas** a stabilit **2 observații** și **o oportunitate de îmbunătățire**. Pentru neconformitățile constatate, **Turbomecanica** a identificat cauzele rădăcină și a stabilit 4 acțiuni corective, care au fost finalizate în termen și care au fost acceptate de **Veplas**.

3. Pentru dovedi conformarea cu cerintele clientilor sai TMB s-a supus si s-a calificat in urma auditurilor de sistem de terta parte efectuate de catre acestia, asa cum este prezentat in continuare :

În ianuarie 2013, **TÜV NORD CERT (Germania)** a efectuat în **Turbomecanica** un audit de supraveghere a sistemului de management calitate, având ca referențial standardul **EN/AS 9100** și standardul **ISO 9001**. În urma auditului, **TÜV Nord Cert** a întocmit raportul de audit din 23.01.2013, prin care s-au prezentat concluziile auditului și s-au stabilit **2 neconformități minore**. Pentru neconformitățile constatate de **TÜV Nord Cert** în **Rapoartele de Neconformitate NCR 1 și NCR 2** anexate la raportul de audit, **Turbomecanica** a stabilit **2 acțiuni corective și preventive** care au fost finalizate în termen și care au fost acceptate de **TÜV Nord Cert**. Rezultatele auditului au condus la menținerea certificării **Sistemului de Management Calitate Turbomecanica** de către **TÜV Nord Cert**, în conformitate cu cerințele standardelor **EN 9100:2009** și **ISO 9001:2008** și menținerea **Certificatelor nr. 44 117 090174/23.02.2009 și nr. 44 100 090174/23.02.2009**.

În ieulie 2013, **AEROQ** a efectuat în **Turbomecanica** un audit de recertificare a sistemului de management calitate, având ca referențial standardul **SR EN ISO 9001:2008**. În urma auditului, **AEROQ** a întocmit Raportul de Audit nr. 3108 din 29.07.2013. **AEROQ nu a constatat neconformități** și a formulat **6 oportunități de îmbunătățire**. Rezultatele auditului au condus la recertificarea **Sistemului de Management Calitate Turbomecanica** de către **AEROQ** conform cu cerințele standardelor **SR EN ISO 9001:2008** și emiterea **Certificatului nr. 001/29.07.2013**, valabil până la **28.07.2016**.

În decembrie 2013, TÜV Nord Cert (Germania) a efectuat în Turbomecanica un audit de recertificare a sistemului de management calitate, având ca referențial standardele EN 9100:2009 și ISO 9001:2008. În urma auditului, TÜV Nord Cert a întocmit Raportul de Audit (Audit Report (Stage 2)) nr. 8000427168 din 06.12.2013. TÜV Nord Cert a constatat 1 **neconformitate** prin Raportul de Neconformitate (Non-Conformity Report) NCR 1/1 anexat la Raportul de Audit mai-sus menționat. Pentru neconformitatea constatată, Turbomecanica a stabilit 1 acțiune corectivă care a fost finalizată la termenul propus. După confirmarea finalizării acțiunii corective, TÜV Nord Cert a recertificat **Sistemul de Management Calitate Turbomecanica** conform cu cerințele standardelor EN 9100:2009 și ISO 9001:2008, fiind emise **Certificatele nr. 44 100 090174/23.02.2014 (ISO 9001) și nr. 44 117 090174/20.02.2014 (EN 9100)** (valide până la 22.02.2017).

În decembrie 2013, **Autoritatea Aeronautică Civilă Română** a efectuat în Turbomecanica un prim audit pentru autorizarea organizației de producție Turbomecanica S.A. în conformitate cu prevederile regulamentului european EU nr.748/2012, **Partea 21, Section A, Subpart G**. În urma auditului, **Autoritatea Aeronautică Civilă Română** a întocmit Raportul de Investigație nr. RTI-TMB-2013-AIG-P/1 din 23.12.2013 și a constatat 4 **neconformități** prin Rapoartele de Neconformitate TMB-001, TMB-002, TMB-003 și TMB-004 anexate la Raportul de Investigație mai-sus menționat. Pentru neconformitățile constatate, Turbomecanica desfășoară în prezent analiza de identificare a cauzelor neconformităților și de stabilire a acțiunilor corective adecvate înlăturării lor.

4. Pentru a garanta conducerii TMB, clientilor și organismelor de certificare corecta implementare a cerintelor sistemului de management al calitatii și mentinerea eficienței și eficacității acestora, Serviciul Organizare și Audit a derulat în 2013 audituri interne așa cum se prezintă în continuare:

4.1 Audituri interne de sistem

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management calitate s-a efectuat în conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2013**, aprobat de **Directorul Calitate**.

În urma auditurilor interne desfășurate în anul 2013 au fost emise **25 rapoarte de audit** sistem management calitate și au rezultat **5 neconformități** pentru care s-au stabilit **9 acțiuni corective** care au fost finalizate în proporție de 100%.

4.2. Audituri interne de produs

Derularea auditurilor interne de produs s-a realizat în conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2013**, aprobat de **Directorul Calitate**, având ca obiect reprezentanții fiecărei clase de produse. S-au realizat **6 audituri de produs**. În urma auditului nu au fost constatate neconformități.

4.3. Audituri interne de proces

Derularea **auditurilor interne de proces** s-a făcut în conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2013**, aprobat de **Directorul Calitate**, cuprinzând subiecții stabiliți pentru fiecare familie de procese, fiind efectuate 29 de audituri; în urma auditului au fost emise **29 rapoarte de audit** și au rezultat **20 neconformități** pentru care s-au stabilit **37 acțiuni corective** care au fost finalizate în proporție de 75%.

5. Pentru asigurarea monitorizării performanței proceselor TMB în scopul creșterii satisfacției clienților cu privire la calitatea produselor/serviciilor livrate și sporirii atractivității acestor produse/procese pe piața sectorului aeronautic, în anul 2013 s-au derulat următoarele acțiuni:

5.1 Din iunie 2013, prin procedura generală PG F-06 “Monitorizare indicatori cheie de proces necesari atingerii obiectivelor strategice TMB”, au fost stabiliți indicatorii cheie de proces necesari atingerii obiectivelor strategice și care influențează nivelul de satisfacție client. Acești indicatori sunt:

- **Indicatorul I1 (gradul de respectare a termenelor de livrare)** are un trend de creștere pe semestrul II - 2013 și este apropiat de obiectivul propus ($\geq 95\%$), fiind de 93,75% în decembrie 2013;
- **Indicatorul I2 (gradul de respectare a cantităților solicitate pentru a fi livrate la client)** nu a fost calculat pe semestrul II – 2013, datorită modului de configurare a aplicației SAP care nu permite vizualizarea tuturor comenzilor de vânzare planificate, problemă care urmează a fi soluționată de IBM;
- **Indicatorul I3 (gradul de nerespectare a cerințelor documentației tehnice de execuție)** are un trend de scădere pe semestrul II - 2013 și se încadrează în obiectivul propus ($\leq 3\%$), fiind de 0,70% în decembrie 2013;
- **Indicatorul I3-1 (gradul de nerespectare a cantităților solicitate datorită rebuturilor)** are un trend de scădere pe semestrul II - 2013 și se încadrează în obiectivul propus ($\leq 3\%$), fiind de 0,80% în decembrie 2013;
- **Indicatorul I4 (gradul de neasigurare a conformității produselor livrate)** are un trend de creștere pe semestrul II - 2013 și se încadrează în obiectivul propus ($\leq 5\%$), fiind de 0,07% în decembrie 2013.

5.2 În domeniul proceselor speciale și al activității laboratoarelor de calitate, și în anul 2013 s-a continuat de o manieră ascendentă politica de satisfacere a cerințelor clientului, cât și creșterea nivelului de atractivitate prezentat de societate pentru potențialii clienți activi în domeniul industriei aeronautice prin următoarele acțiuni :

5.2.1. Acreditare procese speciale

Acreditarea de terta parte NADCAP a proceselor speciale

Evenimentele cu cea mai puternică semnificație privind creșterea nivelului de atractivitate a S.C. Turbomecanica S.A. în piața industriei aeronautice rămân acreditările și reacreditările NADCAP.

În anul 2013 s-au reacreditat următoarele procese speciale:

În februarie 2013, NADCAP a desfășurat în Turbomecanica un audit de reacreditare a proceselor de control nedistructiv conform cerințelor AC7114. În urma auditului s-au constatat 2 neconformități minore care au fost închise. Ca urmare, procesul a fost reacreditat cu o perioadă de valabilitate a acreditării de 24 luni (Program de Merit) (dată expirare certificat: 30 aprilie 2015).

În aprilie 2013, NADCAP a desfășurat în Turbomecanica un audit de reacreditare a proceselor de tratamente termice conform cerințelor AC7101. În urma auditului s-au constatat 3 neconformități majore și 4 neconformități minore care au fost închise. Ca urmare, procesele au fost reacreditate cu o perioadă de valabilitate a acreditării de 12 luni (dată expirare certificat: 31 iulie 2014).

În ianuarie 2013, **NADCAP** a desfășurat în **Turbomecanica** un audit de reacreditare a **procesului de lipire** conform cerințelor **AC7118**. În urma auditului s-au constatat **2 neconformități minore** care au fost închise în semestrul II - 2013. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat** cu o **perioadă de valabilitate a acreditării de 24 luni (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2015**).

În ianuarie 2013, **NADCAP** a desfășurat în **Turbomecanica** un audit de reacreditare a **procesului de ecrusare** conform cerințelor **AC7117**. În urma auditului s-a constatat **1 neconformitate minoră** care a fost închisă. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat** cu o **perioadă de valabilitate a acreditării de 24 luni (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2015**).

5.2.2. Certificari de procese de secunda parte

5.2.2.1. Certificari AgustaWestland

În acest an **s-au menținut toate certificările de procese speciale și de laborator** obținute anterior.

S-au transmis către client dosarele de recalificare și s-au obținut recalificările pentru următoarele procese:

- 1) **control nedistructiv cu lichide penetrante** (DQP IT12/0193/01)
- 2) **control nedistructiv prin atac nital** (DQP IT12/0397/00)
- 3) **alodinare** (DQP 1/167)
- 4) **oxidare anodică cromică** (DQP 1/148)
- 5) **cadmiere** (DQP 1/146)
- 6) **dehidrogenare** (DQP 1/165)
- 7) **tratament termic revenire și precipitare oțeluri pe cuptorul NORMRECO** (DQP 2/195)
- 8) **tratament termic oțeluri pe cuptoarele AUSTENIZ și CALIMATR** (DQP 2/198)
- 9) **test TGB A109** (DQP 1826)

5.2.2.2. Certificari General Electric

În acest an **s-au menținut toate certificările de procese speciale și de echipamente** obținute anterior.

În baza auditurilor **General Electric** și a certificărilor **NADCAP**, pentru procedeele aplicate la fabricarea reperelor **General Electric - Aviation**, au fost emise documentele **Special Process Certification GT193** care confirmă **aprobarea următoarelor procedee**:

- **Aluminum Atmosphere Heat Treat** (cod BB), suplimentar celorlate procese de tratament termic certificate până în prezent.

II. În domeniul controlului calitatii, anul 2013 s-a caracterizat prin următoarele evenimente:

1. Procesul de transfer al evaluării conformității către operatori

Acest proces are în vedere următoarele aspecte:

- responsabilizarea executanților operațiilor de prelucrare;
- reducerea riscului de progres în flux a unor produse cu neconformități nedecelate, cu impact asupra costurilor și termenelor de finalizare a produselor;

- reducerea numarului de intreruptivitati destinate inspectiei in ciclul de fabricatie al reperelor.

In acest scop pentru toate planele de operatii ale produselor diversilor clienti a fost reanalizata **AMC**-istica necesara masurarii de catre persoana care realizeaza operatia de prelucrare mecanica si s-au facut modificarile necesare. De asemenea, la comenzile corespunzatoare care s-au lansat prin **SAP**, pentru fiecare operatie a fost generat si un buletin de masuratori al operatiei pe care operatorii il completeaza.

2. Introducere de repere noi in productie

In aceasta perioada nu s-au introdus in fabricatie repere noi (prin substantiere), dar s-a derulat o ampla activitate de relocare a reperelor in noile capacitati de productie respectandu-se prevederile Procedurii de Relocare TMB, Nr. 1 / Ed. 1 / 14.02.2012, procedura care a fost aprobata si de clientii TMB. In 2013 s-au efectuat un numar de 54 de dosare FAI la clientul RR si 5 dosare FAI la clientul AGUSTA, ca urmare a relocarii sectiei de Prelucrari Mecanice Speciale. La clientul UNISON s-a efectuat 1 dosar FAI pentru o alternativa de fabricatie.

3. Audituri interne produs

În conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2013**, în 2013, **Serviciul Control Produse** a efectuat **6 audituri interne de produs** pentru următoarea familie de produse:

- 1) piese cu profil evolventic [gears] / reper 109-0433-01-107.
- 2) Piese de rotatie strunjite – 1686M38P03
- 3) Piese cu profile brostate – FK10940
- 4) Piese filetate – 5024T17P01
- 5) Piese critice/senzitive – LW15096
- 6) Piese din tabla formata si sudata – 17A190-613P03

În urma auditului intern a fost emise **5 raporte de audit** și **nu au rezultat neconformități**.

Luând în considerare rezultatele auditurilor interne **produs** desfășurate în **2013**, se poate afirma că realizarea **produselor TMB** se desfășoară în conformitate cu cerințele stabilite.

4. Audit intern procese

Derularea **auditului intern procese** s-a facut in conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2013**, cuprinzand subiectii stabiliti pentru fiecare familie de procese, fiind efectuate 29 de audituri; in urma auditului au fost emise **29 rapoarte** de audit si au rezultat **20 neconformitati** pentru care s-au stabilit **37 actiuni corective** care au fost finalizate in proportie de 75%.

5. Atestari de procese speciale

Atestari AgustaWestland

In acest an **s-au mentinut toate certificarile de procese speciale si de laborator** obtinute anterior.

S-au transmis catre client dosarele de recalificare si s-au obtinut recalificarile pentru urmatoarele procese:

- 1) **control nedistructiv cu lichide penetrante** (DQP IT12/0193/01)
- 2) **control nedistructiv prin atac nital** (DQP IT12/0397/00)

- 3) alodinare (DQP 1/167)
- 4) oxidare anodică cromică (DQP 1/148)
- 5) cadmiere (DQP 1/146)
- 6) dehidrogenare (DQP 1/165)
- 7) tratament termic revenire și precipitare oțeluri pe cuptorul NORMRECO (DQP 2/195)
- 8) tratament termic oțeluri pe cuptoarele AUSTENIZ și CALIMATR (DQP 2/198)
- 9) test TGB A109 (DQP 1826) .

În octombrie 2013 au fost demarate acțiunile necesare pentru substanțierea procesului de **cromare** conform ASTM 2460, Clasă 2, în vederea aplicării acestuia pe reperul AgustaWestland, cod 109-0403-08-103 "Pinion.

Atestari General Electric

În acest an **s-au menținut toate certificările de procese speciale și de echipamente** obținute anterior. În plus **General Electric - Aviation**, a emis documentul **Special Process Certification GT193 pentru aprobarea procedurii: - Aluminum Atmosphere Heat Treat** (cod BB), suplimentar celorlate procese de tratament termic certificate până în prezent.

6. Atestari Laborator Central

În **2013** laboratoarele **Turbomecanica** au participat la Programul de testare încrucișată interlaboratoare, **Round-Robin**, organizat la institutul **EXOVA-Franța**, program susținut de Airbus, General Electric Aero, Safrane Grup, Eurocopter, MTU și GKN, cu următoarele teste:

- tracțiune la temperatura camerei, kit 1-2
- reziliență Charpy, kit 5-1
- duritate Rockwell / Vickers, kit 6-1 pe oțel
- duritate Brinell / Rockwell B, kit 6-2 pe aluminiu
- microduritate, kit 6-3 pe oțel cementat
- conductivitate electrică, kit 10-7 pe aluminiu.

7. Reclamatii / Sesizari

În perioada anului **2013**, **S.C. Turbomecanica S.A.** a primit din partea clienților un număr de **31** reclamatii, din care **8** de la clienții interni (6 reclamatii de la unitati militare **M.Ap.N** și 2 reclamatii de la **UNISON**) iar **25** de la clienții externi (4 reclamatii de la **AGUSTA-WESTLAND**, 9 reclamatii de la **GEAE** și 7 de la **ROLLS-ROYCE**). Pentru aceste reclamatii s-au stabilit un număr de **23** acțiuni corective care au fost finalizate sau sunt în curs de finalizare.

Reclamații/sesizări piese client (titular - Secția Prelucrări Mecanice)

În **2013**, s-au primit **23** reclamații. Situația acestora este prezentată sintetic mai jos :

Număr total R/S:	23	<i>Reclamații</i>
Client - reper R/S (nr. bucăți afectate):		
AGUSTA - 109-0403-14-1 (17 buc.)	1	; (Reclamație)
AGUSTA - 109-0403-14-3 (24 buc.)	1	; (Reclamație)
AGUSTA - 109-0403-19-1	1	; (Reclamație)
AGUSTA - 109-0440-01-123	1	; (Reclamații)

GEAE - 13711-Q0A-0000	1	; (Reclamație)
GEAE - 1855M62G01 (1 buc.)	1	; (Reclamație)
GEAE - 2087M23P01	1	; (Reclamație)
GEAE - 2087M29P01	1	; (Reclamații)
GEAE - 2122M91P01	2	; (Reclamații)
GEAE - 9010M82P03	1	; (Reclamații)
GEAE - 9392M53G02 (1 buc.)	1	; (Reclamație)
GEAE - L57333G01	1	; (Reclamație)
RR - EU68108	1	; (Reclamație)
RR - FK10535	1	; (Reclamație)
RR - FW73728	2	; (Reclamații)
RR - FW73730	2	; (Reclamații)
RR - JR30049A	1	; (Reclamație)
UM01836 - 0249835320 (1 set)	1	; (Reclamație)
UNISON - 17A137-664P01	1	; (Reclamație)
UNISON - 17A190-615G01	1	; (Reclamație)

În cadrul procesului de analiză și soluționare a **R/S** au rezultat acțiuni corective și preventive menite să corecteze, să consolideze sau să îmbunătățească performanțele procesuale. Situația acțiunilor corective și preventive este indicată mai jos:

Număr total ACP :	23
Număr total R/S respinse:	5
Număr total ACP închise:	17
Număr total ACP deschise:	1

Reclamații/sesizări produse TMB/Client (titular - Secția Montaj Probe)
În 2013,s-au primit **8 reclamații/ sesizări**.

Număr total R/S :	8	<i>Reclamatii / Sesizari</i>
Număr total de R/S pe categorii de produse:		
- Motor TURMO :	3	<i>Sesizari</i>
- BRP	1	<i>Sesizari</i>
- CTP	1	<i>Sesizari</i>
- Agusta	3	<i>Reclamații</i>

Număr total R/S de la clienți interni:	5
UM 02040	1
UM 01919F	2
UM 0991	1
UM02040	1
Număr total R/S de la clienți externi:	3
Agusta	3

În cadrul procesului de analiză și soluționare a **R/S** au rezultat acțiuni corective și preventive menite să corecteze, să consolideze sau să îmbunătățească performanțele procesuale. Situația acțiunilor corective și preventive este indicată mai jos:

Număr total R/S închise:	8
Număr total R/S deschise:	0

8. Protectia Nucleara

În **2013** au avut loc două inspecții efectuate de inspectorii **CNCAN** având ca scop alinierea și introducerea pieselor Viper din material radioactiv MSRR 8014 în regim de Garanții Nucleare. După îndeplinirea dispozițiilor CNCAN, privitoare la amenajarea gestiunii "Depozit Materiale Periculoase" și inventarierea minuțioasă a pieselor și transmiterea rezultatelor la CNCAN, a fost obținută **Autorizația de Deținere VI 1187/2013**.

9. Protectia Mediului

Prin programul de mediu pentru anul **2013**, ca parte componenta a autorizatiilor de mediu pe care **SC Turbomecanica SA** le detine in prezent, s-au luat masuri de prevenire si inlaturare a efectelor poluarii factorilor de mediu, in scopul conformarii cu legislatia de mediu, in vigoare.

SC Turbomecanica SA detine :

- **Autorizatia Integrata de Mediu** pentru intreaga societate si sectorul acoperiri metalice nr. 5/2005, revizuita in 18.02.2009 si valabila pana in 29.12.2015;
- **Autorizatia de Gospodarire Apa** nr. 47-BU/40/18.07.2008, revizuita in si valabila pana in 31.12.2015 ;

- **Acord de Preluare Ape Uzate** nr. 429/09.06.2011, termen de valabilitate nedeterminat;

- Declaratii de locatie pentru operatiuni cu precursori.

In scopul prevenirii poluarilor accidentale, **SC Turbomecanica SA** a luat urmatoarele masuri ce se aplica lunar, semestrial sau anual, in conformitate cu prevederile trasate prin autorizatia de mediu detinuta, astfel :

- a monitorizat lunar, apele uzate evacuate prin cele doua racorduri utilizate, inainte de deversarea in canalizarea oraseneasca ;
- a monitorizat semestrial, emisiile si imisiile de la toate sursele stationare existente pe perimetrul societatii ;
- a monitorizat anual, apele subterane si solul ;
- a monitorizat anual, zgomotul produs de sursele de poluare fonica detinute de societate ;

- a stocat temporar, in propria gospodarie de deseuri si apoi a eliminat sau valorificat toate tipurile de deseuri generate de societate, pe care le-a colectat selectiv, in containere dedicate. Deseurile periculoase si nepericuloase au fost eliminate sau valorificate prin firme specializate si autorizate.

In scopul respectarii legislatiei in vigoare , societatea a platit sumele datorate catre Fondul de mediu, pentru sursele stationare si deseurile de ambalaje.

In anul **2013**, nu s-au inregistrat incidente de mediu si nici poluari ale apelor uzate sau aerului peste valorile maxim admise de legislatia in vigoare.

10. Instruiri Personal

În decursul anului 2013, în conformitate cu prevederile **Planului de Instruire Periodică Personal TMB**, prin cursuri de instruire și atestare specifice au fost asigurate și menținute competențele necesare celor **30** operatori, inspector și laboranți pentru procese speciale și laboratoare, realizându-se efectiv un număr de **21** instruiri specifice.

G. ACTIVITATEA DE RESURSE UMANE

Managementul societatii a asigurat desfasurarea activitatilor de Productie (operatiuni), Asigurarea Calitatii, Financiar - Contabilitate, Marketing - Vanzari si Resurse Umane prin compartimentele de specialitate.

Totalul personalului S.C.TURBOMECANICA S.A. la data de 31.12.2013 a fost de 326 salariatii.

Varsta medie a personalului la aceeași data a fost de 50,5 de ani.

In perioada ianuarie – decembrie 2013, au plecat din societate un numar de 91 salariatii si au fost angajate 13 persoane.

Total cheltuieli cu beneficiile angajatilor, efectuate in anul 2013, a fost in suma de 19.124.743 lei, din care ;

- cheltuieli cu salarii: 15.034.459 lei, din care :
 - tichete de masa 682.166 lei;
 - salarii compensatorii: 455.493 lei;
 - tichete cadou: 169.340 lei
- contributii la asigurari si protectie sociala: 4.090.284 lei.

Costurile implicate in procesul de recrutare au fost de aproximativ 15.000 lei .

Politica de personal a companiei cu privire la scolarizarea, perfectionarea si atestarea personalului a fost bine sustinuta in ceea ce priveste instruirile interne dar a suferit o diminuare a bugetului alocat instruirilor externe. Instruirile s-au derulat in conformitate cu planul aprobat pentru anul 2013.

In conformitate cu acesta societatea a investit in cursuri de crestere a competentelor si abilitatilor personalului TESA si management suma de 35.247 lei si suma de aproximativ 8.000 lei pentru participarea la cursuri de perfectionare si atestare in exteriorul companiei.

S-au efectuat un numar de aproximativ 1.291 ore de curs la care au participat 145 de salariatii.

In interiorul companiei s-au efectuat cursuri de perfectionare si atestare care au totalizat un numar de aproximativ 296 de ore pentru 112 salariatii.

In perioada analizata un numar de numai 257 salariatii au participat la scolarizari si diferite cursuri de perfectionare (atestare) profesionala, insumand 1587 de ore de curs.

Ponderea cheltuielilor cu personalul in cifra de afaceri realizata pe anul 2013 a fost de 55,32 %.

In ceea ce priveste gradul de sindicalizare al societatii, 70,5% dintre salariatii societatii sunt membri de sindicat.

Referitor la nivelul de pregatire si specializare a personalului situatia se prezinta astfel:

- 28.83% salariatii cu studii superioare – 94 persoane, din care:
 - absolventi doctorat: 1 pers.
 - Studii post universitare 4 pers EMBA
- 43.55% salariatii cu studii liceale si postliceale - 142 persoane
- 25.15% salariatii absolventi de scoala profesionala - 82 persoane
- 2.45% salariatii absolventi de scoala generala - 8 persoane

Raporturile dintre administratie si salariatii sunt reglementate in baza Contractului Colectiv de Munca pe anii 2012-2014. Climatul socio-profesional este monitorizat permanent, existand un sistem de comunicare intre partenerii sociali care sa nu permita aparitia de stari conflictuale, care de altfel in 2013 au fost inexistente.

Evaluarea aspectelor legate de protectia si securitatea muncii

Abordarea aspectelor legate de protectia si securitatea muncii de catre SC Turbomecanica SA se constituie in primul rand intr-o problema de responsabilitate sociala, care este tratata in corelatie stransa cu prioritatile legate de dezvoltarea economica, sanatate si instruire.

De aceea, in atentia conducerii societatii, exista in permanenta asigurarea conditiilor optime de desfasurare in conditii de securitate a activitatii intregului personal.

Prin programul de protectia si securitatea muncii pentru anul 2013, s-au desfasurat toate activitatile necesare pentru respectarea Legii Securitatii si Sanatatii in munca nr. 319/2006 si a normelor metodologice de aplicare, precum si a celorlate acte legislative din domeniu, in vigoare, prin luarea urmatoarelor masuri:

- evaluarea riscurilor pentru securitatea si sanatatea in munca la toate locurile de munca;
- in baza evaluarii riscurilor s-au luat masuri de prevenire care sa asigure imbunatatirea nivelului securitatii si al protectiei sanatatii lucratorilor;
- instruire de specialitate a Specialistului SSM in domeniul Auditului Securitatii, Sanatatii in Munca si Evaluarii riscurilor (curs postuniversitar)
- s-au completat materialele de SSM, conform legislatiei actuale, care se utilizeaza la efectuarea instructajelor periodice de SSM pentru angajatii TMB precum si pentru stabilirea masurilor necesare desfasurarii in conditii de securitate a proceselor tehnologice;
- s-a asigurat dotarea cu kituri de materiale sanitare pentru dulapurile de prim ajutor (20 kituri) pentru interventie in caz de accident in conformitate cu legislatia in vigoare;
- s-a asigurat aprovizionarea cu materiale igienico-sanitare (creme de protectie etc.) in conformitate cu prevederile din Normativul intern;
- s-au intretinut si reparat grupurile sanitare, vestiarele, spalatoarele, dusurile, etc., in toate sectiile de productie;
- s-a amenajat o sala de mese la etajul 1, deasupra zonei Acoperiri de Suprafata

- s-au prelungit autorizatiile instalatiilor de ridicat detinute de TMB (in conformitate cu prescriptiile CNCIR) si s-au reautorizat fochistii.

In cursul anului 2013, in SC Turbomecanica SA nu s-au inregistrat accidente de munca sau boli profesionale.

H. ACTIVITATEA DE VANZARI-MARKETING

Prin activitatea comerciala compania actioneaza si reactioneaza cu agentii economici in economia de piata, intern si extern:

Pe piata interna, pentru produsele din profilul aeronautic, S.C. Turbomecanica S.A. este unicul producator si reparator de motoare cu turbina de gaz pentru aeronave si ansamble mecanice de elicopter din Romania, principalii clienti fiind MAPN si SRI.

Din pacate, datorita constrangerilor bugetare, cererea acestei piete este in scadere, dar, chiar si in aceste conditii piata interna ar putea constitui o oportunitate pentru consolidarea cifrei de afaceri.

In ceea ce priveste piata externa, in prezent, dupa eforturi semnificative, compania a reusit sa-si consolideze pozitia pe o piata vasta si in acelasi timp pretentioasa, piata componentelor si subansamblelor pentru motoare de aviatie.

In acest sens compania are in vedere incarcarea eficienta a capacitatii de fabricatie in domeniul prelucrarilor mecanice impreuna cu flexibilitatea de a raspunde nevoilor specifice fiecarui client (de exemplu livrari *"just in time"*, acceptarea fluctuatiei rezonabile a cerintelor clientilor, existenta unui stoc rezonabil de siguranta de piese finite etc). Coroborata cu politica de globalizare a fabricatiei de piese in piata mondiala, politica aplicata de marile companii, aceasta directie strategica a companiei noastre trebuie sa conduca la o marire a volumului de vanzari in uratorii ani.

Ca directie strategica, compania are in vedere recuperarea relatiei de afaceri cu firma General Electric Aircraft Engines SUA si clientii sai, precum si cu firma Rolls-Royce.

De asemenea in anul 2013 a continuat livrarea de subansamble complete de cutii de transmisie spate pentru elicopter (fabricatie, montaj, incercare) pentru firma Agusta (Italia), firma care in prezent este preocupata in cresterea livrarilor pe seama asimilarii de noi produse.

In plus societatea a prezentat capabilitatile ei pe plan extern si a raspuns tuturor solicitarilor prin oferte competitive cu interes pentru firme ca: SKF (Franta), Agusta (Polonia), Unison (Polonia), Honda (SUA), Aviall (SUA) GE (Cehia), Fridenson (Israel); Veplas (Slovenia) si altii.

I. GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

Guvernanta corporativă reprezintă conducerea responsabilă și controlul unei societăți comerciale. Din perspectiva guvernantei corporative două aspecte sunt de importanță majoră pentru SC Turbomecanica: creșterea încrederii investitorilor, partenerilor de afaceri, clienților și angajaților în organele de conducere și de control ale companiei, precum și echilibrarea situației economice și după aceea creșterea valorii companiei. Adoptarea unor bune practici si politici de guvernanta corporativă trebuie să devină pentru SC Turbomecanica suportul temeinic de dezvoltare solidă, după un proces dificil si costisitor de restructurare a companiei.

Conformarea cu prevederile Codului de Guvernanta Corporativă al Bursei de Valori Bucuresti

Consiliul de administratie al societății a adoptat Regulamentul de Guvernanta Corporativă (RGC) al SC Turbomecanica, în conformitate cu Recomandarea 3 din Codul de Guvernanta Corporativă al Bursei de Valori Bucuresti (CGC). RGC cuprinde structurile, responsabilitățile și practicile prevăzute în CGC, ce rezultă din actele constitutive ale SC Turbomecanica completate cu prevederile legislative în vigoare și cu recomandările enunțate în CGC.

Regulamentul de Guvernanta Corporativă este disponibil pe pagina web a SC Turbomecanica www.turbomecanica.ro.

Nivelul de implementare de către SC Turbomecanica a principiilor și recomandărilor din CGC sunt raportate în declarația „Aplici sau Explici”, conform Rec. 3 din CGC, care va fi comunicată BVB împreună cu Raportul anual 2013 și afișată pe pagina web a Societății, www.turbomecanica.ro.

Structuri de guvernanta corporativă și componența CA

SC Turbomecanica este o societate comercială care funcționează în conformitate cu Legea societăților comerciale nr. 31/1990, modificată și completată. Societatea a făcut parte din oferta publică inițiată de Guvernul României în anul 1995, sub denumirea de “Program de Privatizare în Masă”. În urma acestui program Societatea a îndeplinit condițiile de listare pe piața reglementată Bursa de Valori București (BVB), unde a fost listată în data 07.10.1998

În calitate de emitent Societatea se conformează prevederilor Legii 297/2004, privind piața de capital, și a regulamentelor specifice emise de Comisia Națională de Valori Mobiliare (CNVM) în baza numitei legi.

SC Turbomecanica este administrată în sistem unitar de către un Consiliu de Administrație (CA), format din 5 membri aleși de adunarea generală a acționarilor din data de 14.05.2012 pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realeși.

Administratorii în funcție la data de 31.12.2013

Nume	Funcția	Anul primei alegeri	Anul expirării prezentului mandat
Radu Viehmann	Presedinte, Director General	2000	2016
Dana Ciorapciu	administrator neexecutiv	2006	2016
Emilia Manta	administrator neexecutiv	2006	2016
Grigore Florescu	administrator neexecutiv	2006	2016
Henriette Spinka	administrator neexecutiv independent	2008	2016

Membrii CA au adoptat voluntar și autoimpus CGC al BVB, au aprobat regulamentul de CG, care se găsește în lb română pe pagina web a societății www.turbomecanica.ro și raportează către BVB stadiul conformării cu cele 19 principii și 41 de recomandări prin Declarația privind conformarea sau neconformarea cu prevederile Codului de Guvernanta Corporativa (Declarația “Aplici sau Explici”). SC Turbomecanica a depus și va depune eforturile profesionale, legale și administrative necesare pentru a asigura alinierea la prevederile Codului și prezentarea transparentă a acestor rezultate.

Competențele și responsabilitățile CA sunt cele prevăzute în RGC. Președintele CA deține și funcția de director general al Societății.

Au fost formate trei comitete de lucru de către CA, după cum urmează: comitet de audit, comitet de nominalizare și comitet de remunerare. Majoritatea acestor comitete sunt formate din membrii neexecutivi ai CA. Având în vedere durata scurtă de la înființarea lor, nu poate fi descrisă activitatea acestora la acest moment. Calificarea și experiența profesională a administratorilor este prezentată în CV-urile care pot fi accesate pe pagina web a Societății www.turbomecanica.ro. Administratorii care ocupă funcții similare în alte societăți emittente din țară sau străinătate sunt:

- Henriette Spinka – administrator la SC Anteco SA Ploiești din anul 2008;

Participarea administratorilor la capitalul social al SC Turbomecanica la 31.12.2013

Nume	Funcția	Nr. acțiuni	% din capitalul social
Radu Viehmann	Presedinte, Director General	95.758.800	25,9198
Dana Ciorapciu	administrator neexecutiv	56.003.876	15,1590
Emilia Manta	administrator neexecutiv	0	0
Grigore Florescu	administrator neexecutiv	0	0
Henriette Spinka	administrator neexecutiv independent	100.000	0,028

În cursul anului 2013, CA s-a întrunit în 9 sedințe, cel puțin două sedințe pe fiecare trimestru, în prezența a 4-5 dintre membrii săi – și a adoptat decizii care îi permit să își îndeplinească atribuțiile de o manieră efektivă și eficientă. Astfel, la întrunirile sale, CA a analizat rezultatele financiare obținute în perioada de raportare și cumulat de la începutul anului, ca și performanța economică în raport cu bugetul și cu perioada similară a anului trecut.

Politica de remunerare a administratorilor aplicată până în prezent este bazată pe legislația națională în vigoare. Administratorii au încheiat contracte de mandat, în care este stabilită o indemnizație fixă. Modelul de contract se poate accesa pe pagina web a societății www.turbomecanica.ro. Nu există o componentă variabilă de remunerare sau alte forme de recompensare pentru administratori. În vederea remunerării pe principii de eficiență și performanță a membrilor conducerii executive a fost creat un Comitet de Remunerare în cadrul CA. Având în vedere perioada de schimbări pe care o traversează Societatea, în urma procesului de restructurare, administratorii consideră ca inoportună declararea veniturilor realizate de aceștia.

Drepturile acționarilor

SC Turbomecanica asigură un tratament echitabil tuturor acționarilor, inclusiv acționarilor minoritari și străini, în conformitate cu prevederile legale și ale Actului Constitutiv al Societății.

SC Turbomecanica avea un număr de 5757 de acționari la data de 31.12.2013, conform datelor raportate de Depozitarul Central S.A. București, societatea care ține registrul acționarilor.

SC Turbomecanica respectă drepturile acționarilor săi, punând la dispoziția acestora informații relevante și actuale, astfel încât aceștia să-ți exercite drepturile de o manieră echitabilă. Compania depune toate eforturile pentru a realiza o comunicare efektivă și activă cu acționarii săi și pentru facilitarea participării

acționarilor la lucrările adunărilor generale ale acționarilor (AGA), precum și a exercitării depline a drepturilor acestora. Participarea acționarilor la lucrările AGA este pe deplin încurajată, acționarii care nu pot participa având la dispoziție posibilitatea exercitării votului în absență, pe bază de procură specială și a votului prin corespondență. În cadrul AGA este încurajat dialogul între acționari și membrii CA și ai conducerii executive.

SC Turbomecanica a adoptat reguli privind circuitul intern și diseminarea către terți a documentelor și informației referitoare la emitent, acordând o importanță specială informației care poate influența evoluția prețului de piață al valorilor mobiliare emise de aceasta, care fac obiectul unor rapoarte curente sau comunicate transmise pieței, fiind puse imediat la dispoziția investitorilor pe pagina web a Bursei de Valori București și pe pagina web proprie, www.turbomecanica.ro.

Compania a adoptat proceduri în scopul identificării și soluționării adecvate a situațiilor de conflict de interese, ca și proceduri specifice în scopul asigurării corectitudinii procedurale (criterii de identificare a tranzacțiilor cu impact semnificativ, de transparență, de obiectivitate).

Pagina web a Societății reprezintă și în această configurație o platformă utilă de comunicare cu acționarii. Există o secțiune dedicată investitorilor numită colțul acționarilor, toate informațiile și comunicatele de interes pentru acționari sunt găzduite și sunt disponibile în secțiunea colțul acționarilor și news, în limbile română și parțial în engleză.

Structura organizației care asigură relația cu acționarii și alte categorii de public interesat este Biroul Acționariat. Date de contact: adresa: SC Turbomecanica SA, b-dul Iuliu Maniu nr. 244 sector 6 cod 061126 București, România, telefon: (+40 21) 434.07.55 ; 434.07.41 interior 245.

Transparență, raportare financiară, control intern

Pentru SC Turbomecanica transparența în comunicare este de mare importanță. Îndeplinirea obligațiilor de raportare și transparența comunicării sunt modalități prin care se câștigă încrederea acționarilor și a stokeholderilor. SC Turbomecanica are în vedere asigurarea unei raportări continue și periodice într-o manieră obiectivă și integră, care să cuprindă toate aspectele importante ale activității companiei, situația financiară, politicile contabile aplicate, performanțele înregistrate.

În cursul anului 2013 au fost întocmite rapoarte și comunicate referitoare la rezultatele financiare, convocarea și hotărârile AGA, raportare periodică (lunară, trimestrială, semestrială, anuală), tranzacții cu persoane implicate, etc. Informațiile ce au făcut obiectul raportărilor obligatorii – rapoartele curente și cele periodice - au fost prezentate și pe pagina web a companiei, www.turbomecanica.ro, în limba română.

În sistemul de raportare financiară pentru anul 2013, SC Turbomecanica a respectat reglementările contabile, O.M.F.P. 1286/2012, și Legea contabilității nr. 82/1991 (republicată și modificată). O.M.F.P. nr. 79/2014 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanelor Publice.

În conformitate cu prevederile legale, situațiile financiar-contabile și cele privind operațiunile SC Turbomecanica sunt auditate de firma **SC Deloitte Audit**

S.R.L., auditor financiar independent, numit de adunarea generală a actionarilor din 14.05.2012 pentru o perioada de 4 ani.

Conflictul de interese si tranzactiile cu persoane implicate

Consiliul de administratie a adoptat și identificat soluții adecvate pentru situațiile în care un administrator sau un angajat are un interes material în nume propriu sau în numele unor terti în relația cu SC Turbomecanica.. Fiecare membru CA evită oricare conflict direct sau indirect de interese cu SC Turbomecanica. În măsura în care apare un conflict de interese, administratorul în cauză are obligatia de a informa CA si se abține de la dezbaterile si votul asupra chestiunilor respective.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 297/2004 si Regulamentului CNVM nr. 1/2006, persoanele initiate si persoanele cu acces la informatii privilegiate referitoare la SC Turbomecanica au obligatia să notifice BVB cu privire la orice tranzactie cu actiuni SC Turbomecanica. Notificările sunt publicate pe pagina web a BVB.

J. EVALUAREA ACTIVITATII SOCIETATII -CONCLUZII

Se poate aprecia ca societatea a reusit sa-si mentina capabilitatile tehnice si tehnologice, dar trebuie in continuare sa acorde o atentie sporita urmaririi costurilor de productie si sa adapteze permanent nivelul cheltuielilor la volumul de incasari pe care il realizeaza.

In acelasi timp asigurarea unui portofoliu de comenzi / contracte de 50-55 mil lei este inca un obiectiv la care nu s-a ajuns dar care poate fi realizat pe parcursul urmatoilor 2 ani.

Analizele efectuate in ultima perioada evidentiaza dificultatile majore pe care le are societatea in special sub aspectul fluxului de numerar, care nu va putea fi echilibrat decat prin rezolvarea datoriilor societatii si care poate fi partial rezolvata prin realizarea vanzarii de terenuri si cladiri disponibilizate cat mai rapid posibil.

De aceea pentru anul 2014 Consiliul de Administratie a revizuit Programul de Restructurare si a luat noi masuri prin care si-a asumat ca si preocupare majora mentinerea S.C. TURBOMECANICA S.A. ca producator de piese si componente, ansamble si turboansamble in conditia mentinerii capacitatii de reparatii motoare TURMO si VIPER, si de reparatii ansamble mecanice

K. Evaluarea capacitatii de asigurare a continuitatii activitatii si recuperarea pierderilor

Managementul societatii apreciaza ca situatia dificila in care se afla in ca societatea poate fi depasita si societatea poate echilibra situatia sa economico – financiara prin actiuni rapide si ferme care sa vizeze.

- Controlul strict al cheltuielilor si corelarea acestora cu nivelul veniturilor.
- Vanzarea de active disponibilizate ca urmare a reamplasarii fluxurilor de productie cel putin in anul 2014 a terenului cu cladiri in suprafata maxima de 34.000 mp, precum si a terenului de la Dragomiresti Vale;
- Consolidarea portofoliului de clienti si produse la un nivel stabilizat de 55 – 60 mil.lei/anual;

Proгноzele elaborate in societate pentru perioada 2014 – 2018 au in vedere cele expuse mai sus si evidentiaza faptul ca incepand cu anul 2015 societatea va incepe procesul de recuperare a pierderilor acumulate si va echilibra fluxul de numerar.

In eforturile sale societatea se bucura de un real sprijin din partea bancilor creditoare.

PRESEDINTE CONSILIU DE ADMINISTRATIE
DIRECTOR GENERAL
Ing. RADU VIEHMANN

